93% van slachtoffers bij Punt.vzw kent dader: reden waarom hulpvraag en aangifte complex is.

Antwerpen, 16 april 2026 — Punt.vzw, het expertisecentrum voor herstel en preventie van seksueel geweld, legt naar aanleiding van haar jaarcijfers de vinger op een zere wonde: seksueel geweld is zelden een eenmalige crisis, maar eerder een langdurig trauma. Het Belgische zorg- en welzijnslandschap biedt vandaag daarom onvoldoende langdurige en gepaste ondersteuning aan slachtoffers van seksueel geweld.

Plegers zijn meestal bekenden

Uit de jaarcijfers van 2025 van Punt.vzw blijkt dat 93% van de slachtoffers die de organisatie helpt, de dader persoonlijk kent, meestal een (ex-)partner (soms de vader van je kinderen), familielid, vriend of kennis. Dit komt ook overeen met wetenschappelijk onderzoek, daar blijkt in slechts 13,2% van de gevallen dat de pleger een onbekende is (UN-MENEMAIS, 2021). Verder blijkt uit de jaargegevens dat het geweld meestal (82%) herhaaldelijk plaatsvond. “Seksueel geweld is zelden acuut of eenmalig, zoals de publieke opinie meent”, aldus directeur Ann De Cnodder.

Deze relatie met de pleger is inherent drempelverhogend om hulp te zoeken, laat staan aangifte te doen. De band maakt het bovendien moeilijk om de verantwoordelijkheid bij de dader te leggen, waardoor slachtoffers vaak jarenlang blijven twijfelen aan zichzelf. Dat vertraagt de hulpvraag en bemoeilijkt herstel. Hiermee openbaar je namelijk niet alleen de dader, maar tref je ook je omgeving. Het risico is reëel dat de omgeving je verhaal in twijfel trekt en partij kiest voor de pleger.

Slachtoffers zoeken vaak pas laat of nooit hulp

Volgens de organisatie wordt nog steeds foutief verondersteld dat slachtoffers (meteen) hulp zoeken na wat hen is overkomen. Algemene cijfers tonen dat zelfs maar 7% ooit hulp zoekt en 4% aangifte doet (UN-MENAMAIS, 2021). Punt.vzw ziet iets gelijkaardigs bij hun lotgenoten. Uit cijfers blijkt dat slechts een minderheid binnen het jaar hulp zocht. De meesten wachten jaren, vaak zelfs in bijna de helft van de gevallen meer dan tien jaar (48%), voor ze de stap zetten naar ondersteuning. Seksueel geweld is sterk isolerend.

“Deze cijfers zijn niet nieuw. Onderzoek toont keer op keer aan dat plegers voornamelijk bekenden zijn en dat de gevolgen voor slachtoffers structureel en langdurend zijn. Toch blijven we het als maatschappij moeilijk vinden om onze visie daaraan aan te passen. Slachtoffers hebben het nodig dat we hen geloven en hiernaar gaan handelen”, zegt Ayke Gubbels, oprichter Punt.vzw

De vraag om (h)erkenning bij lotgenoten leeft

De organisatie ziet een duidelijke trend: de nood aan lotgenotencontact is groter dan ooit. Veel slachtoffers geven aan dat ze nood hebben aan een veilige, deskundig begeleide praatgroep waar (h)erkenning en herstel centraal staan. Een plek waar ze zonder vrees openhartig kunnen zijn, ze niet veroordeeld worden, weten dat ze geloofd worden en waar hun verhaal niet in vraag gesteld wordt.

Een ontoereikend zorglandschap

Hoewel de Zorgcentra na Seksueel Geweld cruciaal en fantastisch werk leveren, zijn ze opgericht om zich te focussen op acuut geweld. Slachtoffers die pas maanden of jaren na hun incident hulp zoeken, kunnen hier niet meer terecht en moeten terugvallen op de reguliere geestelijke gezondheidszorg, waar lange wachtlijsten, gebrek aan gespecialiseerde expertise of een hoge prijs het volgende obstakel vormen voor het slachtoffer. Punt.vzw vult die leemte op, maar kan de vraag niet alleen dragen.

“Slachtoffers hebben nood aan langdurige, betaalbare en gespecialiseerde ondersteuning,” zegt De Cnodder. “Lotgenotencontact kan niet ter vervanging van therapie gelden, maar is een mooie, vaak noodzakelijke aanvulling voor herstel op een persoonlijk traject. Zonder structurele middelen blijft lotgenotencontact echter afhankelijk van (lokale) initiatiefnemers en vrijwilligers die overleven dankzij projectfinanciering en *goodwill,* terwijl het een bewezen effectieve vorm van herstel kan zijn.”

Met opmerkingen [AC1]: Ik vind de tekst goed zo. Misschien wel contactgegevens toevoegen, ook van Thalia als getuige?
Wat doen we met de suggestie van Julia day, die zegt dat we best kort Punt.vzw ook voorstellen. Ik denk dat dat aangewezen is, niet iedereen kent Punt.vzw misschien.

Met opmerkingen [AL1R2]: Ja, zou het zo doen idd. Vanonder. Dan kunnen ze zelf kiezen wat ze ermee doen. Nog een extra alinea is weer té veel.

Ann De Cnodder, directeur Punt.vzw

www.puntvzw.be

Ann.decnodder@puntvzw.be

0474618062

Punt.vzw is een expertisecentrum voor herstel en preventie van seksueel geweld, opgericht in 2019 naar aanleiding van de moord op Julie Van Espen. Behalve een sterk geapprecieerde lotgenotenwerking voor slachtoffers en steunfiguren, zet Punt.vzw ook in op preventie via vormingen, sensibiliseringspunten op events en kennisverspreiding Ten slotte doet ze ook aan juridische en beleidsadvisering.